

Φεστιβάλ Σύμης

«Ξύλου Μεταμορφώσεις»

Εικαστική παρέμβαση – εγκατάσταση
στο καρνάγιο του Χαρανιού της Σύμης

Α. Μαδαμόπουλος

Τον φορτισμένο με ιστορικές μνήμες αλλά και συναισθηματικά χώρο των ναυπηγείων της Σύμης επέλεξε ο φιλόλογος – εικαστικός Αναστάσης Μαδαμόπουλος για μια ολιγοήμερη εγκατάσταση του έργου του.

Σ' ένα «μεταμορφωμένο» τμήμα του επιβαρυμένου και αισθητικά υποβαθμισμένου καρναγίου επιχειρείται η ανάδειξη του ξύλου και της σχέσης του με τον άνθρωπο του νησιού, το ναυπηγό, τον караβομαραγκό, τον καλαφάτη αλλά και τον ίδιο τον καλλιτέχνη.

Το δέντρο μεταμορφώνεται σε ξύλο, το ξύλο γίνεται σκαρί, το σκαρί με τα χρόνια διαλύεται εις τα εξών συνετέθη. Ο εικαστικός αναδιατάσσει στο χώρο στελέχη διαλυμένων από καιρό πλωτών και άλλα φερτά υλικά μεταμορφώνοντάς τον. Μεταπλάθει επίσης άλλα αποκολλημένα στελέχη προσθέτοντας στην ύλη αισθητική αξία και παρατείνοντας έτσι τη ζωή της. Μια προσωρινή ίσως σωτηρία του ξύλου, την ύστατη στιγμή, πριν την καύση στη χωματερή, πριν τη σήψη, πριν τον τελικό αφανισμό. Μια χειρονομία αγάπης προς το ξύλο, το υλικό με τις πιο απρόβλεπτες δυνατότητες μεταμόρφωσης εντός του. Ίσως μια τεχνητή, αναπνοή.

Και όλα αυτά, ενώ από το αρματωμένο και φρεσκοβαμμένο βαρκάκι που είναι έτοιμο να σαλπάρει – πλαστικοποιημένο ξύλο ωστόσο, άλλη μεταμόρφωση αυτή – ακούγεται η αφήγηση της ραψωδίας ε της ομηρικής Οδύσσειας με θέμα την κατασκευή της σχεδίας του Οδυσσέα στο νησί της Καλυψώς, το συναρπαστικό ταξίδι και το ναυάγιο του, η άφιξή του στο φιλόξενο νησί των Φαιάκων. Οι μεταμορφώσεις του ξύλου. Μια ιστορία που επαναλαμβάνεται 3.000 χρόνια.

15-18 Αυγούστου

Κάθε βράδυ: 19:00 – 24:00

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΥΜΗΣ 2005

« Ξύλου Μεταμορφώσεις * »

Εικαστική παρέμβαση – εγκατάσταση
του Αναστάση Μαδαμόπουλου

15 – 18 Αυγούστου

Χαράνι Σύμης

Καρνάγιο

*Μεταμόρφωση : Μετά – μόρφωση , αλλαγή μορφής μετά από παρέμβαση κάποιας δύναμης, μετατροπή, μετάπλαση, αλλαγή της δομής με αναποδογύρισμα, αφαίρεση, προσθήκη ή αναδιάταξη των μερών.

- Τα υλικά μεταμορφώνονται υπακούοντας στον άτεγκτο νόμο της φθοράς. Το δέντρο αναπτύσσεται, πολλαπλασιάζεται, γερνάει, πεθαίνει, σαπίζει.
- Τα υλικά μεταμορφώνονται λόγω βίαιων φυσικών επιδράσεων : ένα αστροπελέκι αποτεφρώνει το δέντρο.
- Τα υλικά μεταμορφώνονται με τις ανθρώπινες δημιουργικές παρεμβάσεις για να αντιμετωπιστούν πρακτικές ανάγκες: Το δέντρο κόβεται, σχίζεται σε σανίδες, γίνεται μέσω πλωτό.
- Τα υλικά μεταμορφώνονται από την αδιαφορία, τη μανία καταστροφής του ανθρώπου, την αλόγιστη και εξαντλητική εκμετάλλευσή τους, την αλλαγή χρήσης τους, την μεταποίησή τους: Το πλωτό μέσο παροπλίζεται, αργοπεθαίνει στη στεριά, διαλύεται εις τα εξών συνετέθη. Στελέχη του επιβιώνουν και στηρίζουν άλλα σκάφη κατά τη διαδικασία της συντήρησής τους, άλλα καίγονται επί τόπου, άλλα απομακρύνονται για να μη δυσχεραίνονται οι εργασίες του καρνάγιου.
- Τα υλικά μεταμορφώνονται με την παρέμβαση του εικαστικού. Πριν την καταστροφή, πριν την απόσυρση, πριν την αποτέφρωση. Σαν μια τελευταία αναλαμπή της ύλης πριν τον αφανισμό της. Ή σαν μια γλυκιά *αυταπάτη* ότι ο θάνατος μπορεί και να νικιέται. Ότι η αφθαρσία είναι στόχος εφικτός, υπόθεση ανθρώπινη.

Ο πολύπλευρα φορτισμένος οικονομικά, ιστορικά, κοινωνικά αλλά και συναισθηματικά χώρος των ναυπηγείων της Σύμης στο Χαράνι, αποτελεί την πηγή έμπνευσης του έργου του Αναστάση Μαδαμόπουλου «Ξύλου Μεταμορφώσεις» και γι' αυτό το λόγο επέλεξε τον ίδιο αυτό χώρο για την εγκατάστασή του.

Το συγκεκριμένο έργο επιδέχεται ποικίλες νοηματοδοτήσεις:

A. Αποτελεί πρωτίστως μια άμεση τιμητική αναφορά στο ξύλο, τους εργάτες του ξύλου και τις πλώτες κατασκευές τους, μιας και στο Χαράνι για πολλές δεκαετίες κέρδιζαν με αίμα και ιδρώτα το ψωμί τους επιδέξιοι караβομαραγκοί ανάμεσα στους οποίους και οι Δημήτρης Σαρρής (Κέλλης), Γιάννης Ζαχαριάς (Τζαχαριούδι), Φιλήμων και Αγαπητός Μανωλέσκος (Δαχτύλες), Γιώργης Χατζηχριστόδουλος, Πέτρος Τσαταλλιός (Καγκάς) και Μανόλης Μοράρης (Ιγγλής), των οποίων τα παιδιά με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο ασχολούνται ακόμη και σήμερα με τις εργασίες του καρνάγιου.

B. Εκλαμβάνεται παράλληλα ως ένα δια μέσου συμβόλων εγκώμιο προς το υγρό στοιχείο, τη θάλασσα, που πάντα ερέθιζε τη φαντασία του νοήμονος ανθρώπου, προκαλούσε το ενδιαφέρον του και του παρείχε τα κίνητρα για να αξιοποιήσει το ξύλο, αυτό το τόσο κοινό, τόσο εύπλαστο, τόσο πολύτιμο αγαθό. Κάθε αναμέτρηση του ανθρώπου με τη θάλασσα θα ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία χωρίς το ξύλο. Μόνο με αυτό ξεπέρασε τις φοβίες του, δάμασε τα άγρια κύματα, ταξίδεψε, μίσηψε, πλούτισε, παλιννόστησε.

Γ. Διαβάζεται ενδεχομένως και ως μια πλάγια και υποδηλωτική αναφορά στην αξία της επικοινωνίας των λαών. Το επεξεργασμένο και μεταμορφωμένο σε σκάφος ξύλο έγινε η πλωτή γέφυρα πάνω από τους ωκεανούς που συνέδεσε τους λαούς της γης και κυκλοφόρησε τα πολιτιστικά επιτεύγματά τους – χεριών και πνεύματος – στην οικουμένη. Τα χρώματα στα αιωρούμενα πανιά παραπέμπουν στις σημαίες των εθνών, όσων υφίστανται και όσων θα υπάρξουν στο μέλλον, αφού παρά την ισοπεδωτική ορμή της καλπάζουσας παγκοσμιοποίησης οι εθνότητες αντιστέκονται και διεκδικούν τη διάσωση της μοναδικότητάς τους. Το υγρό στοιχείο εξακολουθεί να είναι για όλες ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες για την αναγνώριση, την επιβίωση και την προκοπή τους.

Δ. Συνιστά, τέλος, μια πρόταση για την αισθητική αναβάθμιση υποβαθμισμένων και παραμελημένων – λόγω ειδικών συνθηκών-περιοχών του νησιού με εικαστικές παρεμβάσεις χωρίς να παρακωλύεται ωστόσο η όποια λειτουργία τους. Είναι μια πρόταση αξιοποίησης και ανάδειξης των συσσωρευμένων σ' αυτούς τους χώρους παροπλισμένων, προορισμένων για απόρριψη, καταστροφή ή καύση ετερόκλητων υλικών – μεταξύ των οποίων κυρίαρχο είναι και πάλι το ξύλο. Είναι δηλαδή μια ανέξοδη πρόταση εξωραϊσμού. Ανέξοδη, γιατί εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες μετα - μόρφωσης που φέρει κάθε υλικό στοιχείο εντός του.

Η εγκατάσταση είναι προσωρινή. Θα διαλυθεί μετά από τέσσερα εικοσιτετράωρα. Η δόση είναι μικρή αλλά αγαπημένη. Ας εκληφθεί ως ονειροφαντασία στην καρδιά του Αυγούστου.

Αναστάσης Μαδαμόπουλος



WOOD

AND IT'S MANY

TRANSFORMATIONS!

PRESENTED BY ANASTASIOS
MADAMOPOULOS
IN THE HARANI SHIP YARD OF
SYMI.

15TH - 18TH AUGUST 2005
EVERY NIGHT FROM 19.00 - 24.00.

Transformation, transfiguration, alteration, change, metamorphosis, renewal this is the theme of my project, to show how wood transforms and what it achieves by doing so. Particularly on this occasion, we shall what happens when it is transformed into boats.

- Guided by the laws of nature wood transforms as it grows, starting from a seed, growing until it multiplies with flowers and fruit, eventually becoming old, dying and finally rotting.
- The forces of nature transform wood, water, wind and air. For example a bolt of lightning can completely transform a tree.
- Man transforms wood, he fells the tree, slices the logs and makes innumerable things out of it, from paper to boats, in fact it can be made to meet, practically, our every need.
- Neglect can also cause a metamorphosis, we watch as a boat is left on the land without care, slowly it decays, some pieces may be used to make another object but the rest will rot and become nothing.
- But also wood is transformed again by care, so that same old object, may, with a little imagination and care become yet again something of beauty, a last resurrection before it is gone. I shall attempt to encapsulate wood's immortality with my exhibition.

The ship yard of Harani in Symi is a historical place which has much importance to the local population. It's source as a meaningful area range from the economical to the nautical and from the philosophical to the practical. All this will be captured by Anastasios Madamopoulos in his appreciation of what wood is and can do, especially when turned into seafaring vessels.

The first thing to appreciate when considering a boat yard is the boat builders, who with their blood, sweat and tears made a living

out of creating sea worthy vessels from wood. They were many e.g. Dimitris Sarris (Kelis), Yannis Zaharias (Tzaharioudi), Filimona and Agapitos Manoleskos (Dahtiles), Georgos Hatzihristodoulos, Petros Tsatalios (Kagas), Manolis Moraris (Eggelis), to name but a few.

These men's work lives on in their children as they are still connected with Harani Boat Yard in varying ways.

Secondly, one cannot consider boats without considering the sea, there watery mode of transportation. The sea that appeals to us all, whether we are romantic or practical, transforms a wooden boat into a thing of transportation and of motion. This is how man conquered his fear of the unknown and explored and created a world of possibilities.

Thirdly, as a sea bound vessel the boat became a bridge between countries, allowing people and produce to transverse the globe. A huge step for mankind, as with that came education and learning so that we all could progress forward.

Finally, as an island Symi was and is, entirely dependent on the sea and boats. It was it's only way of communicating with the outside world and even today with modern technology the sea and boats are still a vital part of island life.

Maybe my exhibition will only last for three days in the middle of August but if you appreciate the versatility of wood, despite the fact that it may actually deteriorate, if you leave with a feel for what we are trying to communicate then the wood can live on in your minds regardless.

By Anastasios Madamopoulos and translated by Rachael Skerry - Papacalodouca,